

[Riishøj]

eller i januar 1982 fik oversendt en henvendelse fra FN's komité mod apartheid angående danske olietransporter til Sydafrika, og hvordan vil udenrigsministeren forklare, at henvendelsen ikke blev besvaret?»

Begrundelse

Ifølge dagbladet Information den 31. januar 1985 fik den danske ambassade ved FN en henvendelse fra en repræsentant for FN's komité mod apartheid vedrørende den meget store transport af olie til Sydafrika på danske skibe. Gennem spørgsmålet ønskes klart oplyst, om det kan bekræftes, at FN-ambassaden fik en sådan henvendelse i form af et memorandum, og at henvendelsen ikke blev besvaret. Desuden ønskes en redegørelse for årsagen til, at henvendelsen forblev ubesvaret.

Svar (13/2 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Spørgeren tager i ovennævnte spørgsmål udgangspunkt i dagbladet Informations artikel den 31. januar 1985, men har ikke – ligesom i øvrigt heller ikke Information – gjort sig den ulejlighed at undersøge, om påstandene og beskyldningerne i artiklen har noget på sig.

Jeg har i en kommentar i Information den 2. februar 1985 nøje redegjort for sagens kendsgerninger, som kan resumeres som følger:

Danmarks daværende FN-ambassadør modtog i december 1980 et brev fra formanden for FN's særlige anti-apartheid-udvalg, som fremsendte en forhåndskopi af en rapport med titlen »Oil Tankers to South Africa«, udarbejdet af den private organisation Shipping Research Bureau (SHIREBU) i Amsterdam. Den rummede resultaterne af en undersøgelse, organisationen havde gennemført vedrørende olietankskibes anløb af sydafrikanske havne i perioden 1. januar 1979 til 31. marts 1980. Udvalgsformanden anmodede i brevet om, at den danske regering efterprøvede oplysningerne i rapporten og underrettede anti-apartheid-udvalget om resultatet af undersøgelsen.

I begyndelsen af februar 1981 besvarede den danske FN-ambassadør efter instruktion fra udenrigsministeriet udvalgsformandens

brev. I svarbrevet fastslår FN-ambassadøren indledningsvis, at Danmark skarpt og uden forbehold fordømmer Sydafrikas apartheidpolitik og derfor er af den opfattelse, at det internationale pres mod Sydafrika må øges og gøres mere effektivt med henblik på en fredelig afskaffelse af dette system. Det fastslås endvidere, at den danske regering ved adskillige lejligheder har tilkendegivet sin beredvillighed til at støtte en bindende olieembargo mod Sydafrika vedtaget af FN's sikkerhedsråd.

FN-ambassadøren udtrykker herefter den danske regerings værdsættelse af at være blevet gjort bekendt med rapporten »Oil Tankers to South Africa«, hvis indhold de berørte danske myndigheder har studeret nøje. Det tilføjes imidlertid, at danske myndigheder ikke uden en bindende beslutning i sikkerhedsrådet kan forbyde olietankskibe under dansk flag at transportere olie til Sydafrika, ligesom der ikke findes lovhjemmel til at udbede sig oplysninger fra danske rederier om oprindelsen og destinationerne for deres fragter. Det konkluderes derfor, at Danmark hverken kan bekræfte eller afkræfte de i rapporten indeholdte oplysninger.

Samtidig bemærkes det, at det af rapporten fremgår, at alle de danskejede tankskibe var chartret, samt at det er charteren og ikke ejeren, der træffer beslutning om sejlruiter, lossehavne m.v.

Afslutningsvis understreges det på ny, at den danske regering fortsat vil støtte og fremme vedtagelsen af en bindende olieembargo mod Sydafrika i sikkerhedsrådet.

Ifølge Informations artikel fandt FN's første henvendelse i sagen sted ved årsskiftet 1981-82. Det er altså ikke rigtigt. Det er imidlertid korrekt, at en embedsmand ved den danske FN-mission i midten af januar 1982 modtog et brev fra den daglige leder af FN-sekretariatets center mod apartheid, hvormed fremsendtes yderligere materiale fra Shipping Research Bureau vedrørende otte tilfælde, hvor danskejede tankskibe ifølge organisationen i perioden januar 1980 til juni 1981 skulle have anløbet sydafrikanske havne. Den pågældende sekretariatsejersmand anfører i brevet, at dette materiale alene fremsendes med henblik på at give Danmark lejlighed til at korrigere eventuelle ukorrekte oplysninger. Sekretariatsejersmanden understreger i denne forbindelse, dels at der